

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ปัญหาทางด้านสุขภาพจิตมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการเจริญเติบโตของเมือง จำนวนประชากร และความสับสนความวุ่นวายที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหานี้ การดูแลรักษาสุขภาพจิตเป็นเรื่องสำคัญ แต่เนื่องจากการป้องกัน หรือรักษา การดูแลสุขภาพจิตเป็นเรื่องละเอียดอ่อน การได้รับการดูแลจากผู้ที่มีความรู้หรือผู้เชี่ยวชาญเป็นเรื่องจำเป็น ทั้งนี้การที่จะจ้างผู้เชี่ยวชาญมาทำงานในการดูแลนี้จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างมาก ทางหนึ่งที่จะช่วยลดภาระทางงบประมาณได้คือการที่ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ใช้เป็นผู้ช่วยร่วมออกค่าใช้จ่าย ด้วย ดังนั้นการศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินการรับบริการด้านจิตเวช ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์กับผู้วางนโยบาย ในแนวทางที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการด้านจิตเวช ให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด และเพื่อให้รายได้จากการเก็บค่าบริการสามารถชดเชยงบประมาณรายจ่ายได้มากยิ่งขึ้น

การศึกษาเรื่อง การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินการรับบริการด้านจิตเวช ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชากรภายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 313 ตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มสำหรับการเก็บข้อมูลนั้นได้ใช้แบบสอบถามที่ต้องอาศัยการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธี CVM แบบปิดด้วยเทคนิคที่เรียกว่า Bidding Game เพื่อหามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินสำหรับการจ่ายอัตราค่าบริการของการรับบริการด้านจิตเวช ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเรื่องทางด้านจิตเวชกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินการรับบริการด้านจิตเวช และการวิเคราะห์แบบโพรบิต (Probit Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเรื่องทางด้านจิตเวชกับความน่าจะเป็นของการที่จะตัดสินใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวช

จากการศึกษาพบว่าบุคคลมีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการอย่างมาก ถ้าการโครงการนั้นไม่มีค่าใช้จ่าย แสดงถึงประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย และให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพจิตของตนเองมาก แต่เมื่อถามถึงมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย จะมีประชาชนบางส่วนเท่านั้นที่

ยอมจ่ายค่าบริการ จากการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเรื่องทางด้านจิตเวชกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินการรับบริการด้านจิตเวช โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 313 ตัวอย่าง พบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินของการรับบริการด้านจิตเวช เท่ากับ 98.86 บาทโดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินของการรับบริการด้านจิตเวช คือปัจจัยในเรื่องของอายุ การประเมินฐานะตนเองว่าสามารถหาความสุขทางด้านอื่นๆ ได้หรือไม่ การเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อน และทัศนคติที่มีต่อเรื่องทางด้านจิตเวช โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ ผ่านระดับนัยสำคัญทางสถิติขั้นต่ำที่ตั้งไว้คือ $\alpha = 0.1$ และจากแบบจำลองการประมาณมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายนั้นพบว่า หากบุคคลหนึ่งมีอายุเพิ่มมากขึ้น 1 ปี ก็จะมีค่าความเต็มใจจ่ายเพิ่มขึ้น 3.32 บาท หากบุคคลหนึ่งเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายในชีวิตมาก่อน จะมีความเต็มใจจะจ่ายมากกว่าบุคคลที่ไม่เคย 24.69 บาท หากบุคคลใดมั่นใจว่าตนเองมีรายได้หลังจากจ่ายรายจ่ายประจำมากกว่าที่จะหาความสุขด้านอื่นๆ แล้ว จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าบุคคลที่ไม่มั่นใจ และบุคคลที่มีอาชีพพนักงานระดับต้นจะมีมูลค่าความพอใจที่จะจ่ายสูงกว่าบุคคลที่มีอาชีพอื่นๆ ซึ่งจากการประมาณมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินของการรับบริการด้านจิตเวช จากแบบจำลองซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละบุคคลจะพบว่ามีค่าในช่วง 49.11-172.27 บาท

จากการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเรื่องทางด้านจิตเวชกับความน่าจะเป็นของการที่จะตัดสินใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวช การวิเคราะห์แบบโพรบิท กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 313 ตัวอย่าง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าจะเป็นของการที่จะตัดสินใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวช เหมือนกับปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบเงินของการรับบริการด้านจิตเวช คือปัจจัยในเรื่องของอายุ การเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อน และ ทัศนคติที่มีต่อเรื่องทางด้านจิตเวช โดยจะมีปัจจัยทางด้านผลต่างของรายได้กับภาระค่าใช้จ่ายประจำเพิ่มขึ้นมา ความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ ผ่านระดับนัยสำคัญทางสถิติขั้นต่ำที่ตั้งไว้คือ $\alpha = 0.1$ และจากแบบจำลองการประมาณความน่าจะเป็นของการที่จะตัดสินใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวชนั้นพบว่า หากบุคคลหนึ่งมีอายุเพิ่มมากขึ้น 1 ปี ก็จะมีค่าความน่าจะเป็นที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.11 หากผู้ใดมีทัศนคติต่อเรื่องทางด้านจิตเวช เพิ่มขึ้น 1 คะแนน ก็จะมีค่าความน่าจะเป็นที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.85 หากบุคคลหนึ่งเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายในชีวิตมาก่อน จะมีความน่าจะเป็นที่จะจ่ายมากกว่าบุคคลที่ไม่เคยผ่าน ร้อยละ 10.99 บุคคลที่มีบุคคลที่ต้องดูแลเป็นพิเศษอยู่ในครัวเรือนจะมีความน่าจะเป็นที่จะจ่ายมากกว่าบุคคลที่ไม่มี ร้อยละ 10.99 และหากบุคคลใดมีรายได้หลังจากหักจ่ายรายจ่ายประจำเพิ่มขึ้น 1 บาท จะมีความน่าจะเป็นที่จะจ่ายลดลงร้อยละ 17.80

5.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบตัวเงินการรับบริการด้านจิตเวช ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย ของประชาชนและปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายการรับบริการด้านจิตเวช โดยผลที่ได้ จากการศึกษาในครั้งนี้ ควรจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ดังนั้นข้อเสนอแนะ ที่พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาที่พบว่า การที่จะเริ่มต้นทำการตลาดเกี่ยวกับการให้บริการทางจิตเวช โดยผู้เข้ารับต้องเสียค่าใช้จ่าย จำเป็นต้องมีการแบ่งตลาด (Segmentation) ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลแต่ละประเภทมีมูลค่าความพอใจที่จะจ่ายที่แตกต่างกันมาก

2. ปัจจัยในเรื่องอายุมีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายมากที่สุด ดังนั้นในการที่จะส่งเสริมให้มีเข้าร่วมโครงการการดูแลสุขภาพจิตโดยผู้เชี่ยวชาญนี้ ควรจะเริ่มจากผู้ที่มียุมากกว่าก่อน เพราะเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญอยู่แล้ว จากนั้นถึงนำเสนอในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าลงมา

3. จากการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อนจะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบตัวเงินการรับบริการด้านจิตเวชมากกว่าบุคคลที่ไม่เคย ดังนั้นในการที่จะนำเสนอ ให้ประชาชนให้ความสนใจต่อเข้ารับการดูแลสุขภาพจิต ควรที่จะให้หัวข้อของการ ประสบการณ์อันเลวร้ายมาเป็นหัวข้อในการนำเสนอ เช่นการทำโฆษณาโดยนำเสนอว่าการเข้ารับ การดูแลสุขภาพจิตเวชนี้สามารถช่วยให้ประชาชนผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายเหล่านั้นได้ เป็นต้น

4. จากผลการศึกษาที่พบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบตัวเงินการรับบริการด้านจิตเวช โดยเฉลี่ยนั้น อยู่ที่ราคา 98.86 บาท ดังนั้นหากผู้กำหนดนโยบาย มีนโยบายที่จะค่าบริการในการ ใช้บริการด้านจิตเวช นั้น ก็ไม่ควรที่จะมีราคาเกินราคาเฉลี่ยดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่มากที่สุดนั่นเอง

5. เนื่องจากผลการศึกษาค่อนข้างชี้ชัดเจนว่า บุคคลที่มั่นใจว่าตนเองมีรายได้ที่ดีจะมีมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย และให้ความสนใจในการที่จะรับเข้าการปรึกษาปัญหามากกว่าบุคคลที่มี รายได้น้อย ดังนั้นเพื่อเป็นการลดปัญหาด้านการงบประมาณของรัฐ ในการที่จะขยายการดูแลสุขภาพจิต ผู้ที่ออกนโยบายควรที่จะเริ่มต้นกับผู้ที่มียุมากที่สุดก่อน โดยออกแบบการบริการให้ เหมาะสมกับภาพลักษณ์ และลักษณะการใช้ชีวิตของบุคคลที่มีรายได้สูงเหล่านั้น

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบตัวเงินการรับบริการด้านจิตเวช นั้น เป็นสิ่งที่วัดได้ หรือสังเกตได้ ดังนั้นควรใช้วิธีการในการเก็บข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน เช่น การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต มาประกอบร่วมกับการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากในบางครั้งกลุ่มตัวอย่างอาจไม่เข้าใจในแบบสอบถาม หรือตอบแบบสอบถามตามกระแสนิยมของตนเองมากกว่า ฉะนั้นในการออกแบบสอบถามนั้นควรตั้งคำถามที่เข้าใจได้ง่าย ตรงประเด็น และไม่มาก หรือใช้เวลาในการตอบนานเกินไป
2. การศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปแบบตัวเงินการรับบริการด้านจิตเวช ครั้งนี้อาจมีปัจจัยอื่นอีกหลายปัจจัย ที่ผู้ศึกษาไม่ได้รวมไว้ในแบบจำลอง ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพสำหรับหาปัจจัยที่ต้องการศึกษาเพื่อนำไปสู่การศึกษาเชิงปริมาณในแนวลึก ๆ ต่อไป
3. ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา นั้นอาจจะยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรที่จะมีการสุ่มตัวอย่างหลายชั้น เช่น แบ่งการเก็บข้อมูลแยกตามสัดส่วนอาชีพของประชากรในจังหวัด เพื่อที่จะได้ตรงความต้องการของการศึกษาหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายมากยิ่งขึ้น
4. จากการศึกษา ซึ่งใช้เทคนิคแบบ Bidding Games ในครั้งนี้ ราคาที่นำเสนอครั้งแรก 100 บาท อาจเป็นราคาที่น้อยเกินไป ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนที่มีลักษณะเชิงรับจะตอบมูลค่าใกล้เคียงกับราคาที่ตั้งไว้ มากกว่าราคาที่ตนเองต้องการจริงๆ